

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

1.1 Odbor prevence

V roce 2016 došlo k organizačním změnám v rámci interní struktury odboru prevence, bylo zrušeno oddělení organizace a metodiky prevence. Odbor prevence se následně rozdělil na tři samostatná oddělení: **oddělení zjišťování příčin vzniku požárů, oddělení kontrolní činnosti a oddělení stavebně technické prevence.**

1.1.1 Oddělení stavebně technické prevence

Tvorba předpisů a připomínkové řízení

Připomínky k právním předpisům

- **Novela zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu**, ve znění pozdějších předpisů – problematika uvádění stavby do užívání. V rámci novely stavebního zákona byla navržena nepřímá změna zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů – zejména přeformulování § 31 a § 32 ve vztahu k výkonu SPD. Byla založena nová působnost ministerstva, resp. Ministerstvo vnitra-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (MV-GŘ HZS ČR) v ustanovení § 24 odst. 1 písm. t) – posuzování zralosti projektů společného zájmu energetické infrastruktury.
- **Novela zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot** a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů.
- **Novela nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky**, ve znění pozdějších předpisů.
- **Zpracování vyhlášky č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalínové cesty.**
- Návrh tezí, věcného záměru a spolupráce při vytváření normativního textu návrhu nového zákona **o stavebních výrobcích.**

Technické normy, pravidla správné praxe, metodické pokyny a směrnice

- Změna Z2 ČSN 73 0848 Požární bezpečnost staveb – Kabelové rozvody.
- Revize ČSN 73 0810 Požární bezpečnost staveb – Společná ustanovení.
- Revize ČSN 73 1901 Navrhování střech – Základní ustanovení.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- ČSN 73 0895 Požární bezpečnost staveb - Zachování funkčnosti kabelových tras v podmínkách požáru - Požadavky, zkoušky, klasifikace Px-R, PHx-R a aplikace výsledků zkoušek.
- Za období od 23. 5. 2016 (počátek podrobnější evidence) do 31. 12. 2016 bylo připomínkováno 68 českých technických norem či pravidel (ISO, EN, ČSN EN, ČSN, TPG apod.).
- Vydána Změna I a II Metodické pomůcky pro stavební prevenci z roku 2014 – zejména ve vztahu k úpravě vzorů závazných stanovisek.
- Vydáno společné metodické stanovisko MV-GŘ HZS ČR a Unie výtahového průmyslu ČR k aplikaci technických podmínek požární ochrany staveb u nových a stávajících výtahů včetně evakuačních č. j. MV-116630-1/PO-PRE-2016.
- Návrh novely Pokynu generálního ředitele HZS ČR a náměstka MV ze dne 27. 2. 2004, kterým se stanoví postup při připojování elektrické požární signalizace na pulty centralizované ochrany umístěné na operačních a informačních střediscích HZS krajů.

Správní a přestupkové řízení

V roce 2016 odbor prevence řešil **66 žádostí o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska**, popř. žádostí o přezkum závazného stanoviska, dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Meziresortní spolupráce

Příslušníci oddělení stavebně technické prevence se účastnili v roce 2016 několika vládních a meziresortních komisí:

- sektorová subkomise č. 1 Rady vlády pro stavebnictví pro stavební výrobky,
- sektorová subkomise č. 4 Rady vlády pro zavádění BIM,
- subkomise KTPO pro výtahy, tlaková zařízení,
- komise MPO pro otravy CO,
- meziresortní komise pro čistou mobilitu.

1.1.2 Oddělení kontrolní činnost

Tvorba předpisů a připomínková řízení

Dne 22. 7. 2016 byl publikován ve Sbírce zákonů České republiky **zákon č. 229/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu** (zákon

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

o zbraních), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tento zákon mimo jiné mění i zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, v oblasti problematiky posouzení požárního nebezpečí, dokumentace zdolávání požárů, sankcí a výkonu zvláštního požárního dozoru.

Odbor prevence zpracovával **připomínky ke stěžejním předpisům**, mezi které patřily např.:

- **Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 102/1994 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu v objektech určených pro výrobu a zpracování výbušnin**, ve znění vyhlášky č. 76/1996 Sb., a vyhláška č. 327/1992 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při výrobě a zpracování výbušnin a o odborné způsobilosti pracovníků pro tuto činnost, ve znění vyhlášky č. 340/2001 Sb.
- **Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 99/1995 Sb., o skladování výbušnin**, ve znění pozdějších předpisů.
- **Návrh nařízení vlády o požadavcích na zabezpečení zbraní, střeliva, černého loveckého prachu, bezdýmného prachu, zápalek a o muničním skladišti skladování zbraní, střeliva a munice.**

Technické normy, pravidla správné praxe, metodické pokyny a směrnice

MV-GŘ HZS ČR zpracovalo **metodickou pomůcku pro období žňových prací** určenou pro kraje, obce i samotné zemědělce. Metodika obsahuje návrh možných řešení k předcházení vzniku požáru a jeho šíření a k minimalizaci ohrožení zdraví a škod na majetku.

MV-GŘ HZS ČR vydalo pro sjednocení výkonu státního požárního dozoru **stanovisko č. 31-2016, které řešilo výkon státního požárního dozoru na úseku požární ochrany ve vojenských objektech, útvarech, zařízeních, záchranných útvarech a u právnických osob založených nebo zřízených Ministerstvem obrany**, a **stanovisko č. 32-2016, které se zabývalo uzamykáním dveří na únikových cestách.**

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Mimořádné kontroly

V průběhu roku 2016 byly HZS krajů **provedeny 3 mimořádné kontrolní akce**, které vyhlásilo MV-GŘ HZS ČR plošně na celém území České republiky.

Kontroly byly zaměřené na historické stavby nebo objekty, kde je umístěno kulturní dědictví, kontroly prostor restauračních zařízení v součinnosti několika správních úřadů a kontroly skladů, u kterých byla skladová plocha větší než 2000 m².

Odvolací řízení

V rámci odvolacího řízení proti uložení sankce HZS kraje byly **řešeny 4 případy**.

1.1.3 Oddělení zjišťování příčin vzniku požárů (ZPP)

ZPP je nedílnou součástí požární prevence. Důležitá data, která vyplynou z šetření požárů, jsou statisticky vyhodnocována a výsledky těchto analýz jsou využívány zejména k zavádění opatření ke zvýšení úrovně požární bezpečnosti. Jako služba občanům jsou využívána data při uplatňování náhrady škod pojišťovnami.

Příslušníci oddělení ZPP se v roce 2016 **účastnili zjišťování příčin vzniku požárů u závažných požárů**. Například lze uvést tyto nejzávažnější události:

- požár papíren v Židlochovicích,
- požár kulis v ateliérech Barrandov,
- požár letadla Boeing 737, Praha,
- požár skladu elektroniky, Plzeň,
- požár galvanovny, Praha,
- požár výrobní haly pro výrobu dřevěných briket, Jihočeský kraj.

U všech těchto případů byla analyzována součinnost jednotlivých vyšetřovatelů požárů a příslušníků PČR. Stejně jako byly zjišťovány pracovní postupy vyšetřovatelů požárů na místě požáru.

Napříč problematikou požární prevence řešilo v roce 2016 oddělení ZPP v rámci výkonu státní správy **dvě odvolací řízení a dvě stížnosti**. Dále bylo vydáno **stanovisko č. 29-2016 - Problematika tepelného dělení kovových materiálů třením a stanovisko č. 30-2016 - Oznámení o zjištění nedostatku spalínové cesty**.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Problematika spalinových cest

Vzhledem k zavedení problematiky spalinových cest do **zákona o požární ochraně a vydání prováděcího předpisu v podobě vyhlášky č. 34/2016 Sb., o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty**, zabezpečuje oddělení ZPP metodické řízení HZS krajů právě v oblasti spalinových cest. S tím souvisí i odpovědi na dotazy z řad veřejnosti, stejně jako vydávání tiskových zpráv pro tuto oblast.

Zároveň došlo k **převodu agendy kominických profesí** z Ministerstva průmyslu a obchodu na MV-GŘ HZS ČR, které tímto zastřešuje i výkon funkce autorizujícího orgánu ve spolupráci s odborem bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání na MV. V rámci výkonu této funkce je MV-GŘ HZS ČR držitelem veškerých vydaných osvědčení z oblasti kominictví. Z tohoto titulu tedy bylo možné vytvořit **aplikaci pro ověřování držitelů profesní kvalifikace PK 36-024-H Kominík – Revizní technik spalinových cest**. Aplikace je umístěna na internetových stránkách HZS ČR.

1.1.4 Odbor prevence

A) Odborná způsobilost fyzických osob podle § 11 zákona o požární ochraně

Príslušníci odboru prevence se podíleli na **přezkušování odborné způsobilosti** fyzických osob podle § 11 zákona o požární ochraně. Při zkoušce odborné způsobilosti se ověřuje zejména znalost právních předpisů a technických předpisů na úseku požární ochrany, požární bezpečnosti staveb a technologií, posuzování činností s vysokým požárním nebezpečím, funkcí a technických vlastností požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení apod.

B) Kontrolní činnost u HZS krajů

Obecná kontrola č. 1 **HZS Královéhradeckého kraje** z „Ročního plánu hlavních kontrolních úkolů MV-GŘ HZS ČR na rok 2016“, č. j. MV-136530-6/PO-OK-2015, schváleného dne 4. listopadu 2015 generálním ředitelem HZS ČR.

Obecná kontrola č. 2 **Školního a výcvikového zařízení HZS ČR** (ŠVZ HZS ČR) středisko Brno (ŠVZ HZS ČR) z „Ročního plánu hlavních kontrolních úkolů MV-GŘ HZS ČR na rok

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

2016“, č. j. MV-136530-6/PO-OK-2015 schváleného dne 4. listopadu 2015 generálním ředitelem HZS ČR.

C) Vzdělávání příslušníků

S cílem udržovat znalosti na úrovni vývoje vědy a techniky, platných předpisů a informovat o probíhajících aktualizacích právních předpisů a technických norem byly realizovány **porady pro vedoucí služební funkcionáře a metodiky – koordinátory HZS krajů na úseku prevence**. V roce 2016 nebyl pořádán celorepublikový IMZ pro příslušníky územních odborů HZS krajů. Tento IMZ byl nahrazen několika specificky zaměřenými IMZ pro metodiky-koordinátory HZS krajů.

Dvakrát ročně byly již tradičně pořádány **specializační kurzy v oblasti kontrolní činnosti a stavebně technické prevence**. Pro oblast ZPP byl pořádán jeden specializační kurz a jeden součinnostní IMZ s příslušníky PČR.

Příslušníci oddělení ZPP organizovali **specializační kurz VYP určený pro nové příslušníky** zařazené na úseku zjišťování příčin vzniku požárů u HZS krajů. Kurz byl zaměřen na praktický způsob výuky za pomoci výukových požárů vozidel a interiérů. Stejný důraz se zde také kladl na znalosti správného odběru vzorků, problematiku psychologie nebo vazby na činnost PČR a kontrolní činnost v rámci výkonu státního požárního dozoru. Kurz se uskutečnil v Moravskoslezském kraji.

V oblasti ZPP byl zaveden nový **kurz kriminalistická fotografie** ve spolupráci s PAČR.

V rámci inovací a vyšší efektivity v oblasti vzdělávání byl velmi žádaný **jednodenní seminář na téma „Elektroinstalace na požářišti“**, určený pro příslušníky z řad požární prevence, kteří mají ve své funkční náplni VYP, nahrazen odborně zpracovanými video-přednáškami. Video-přednášky poskytují příslušníkům obdobný rozsah potřebných znalostí a praktických rad, bez nutnosti cestování napříč územím ČR. Tato inovace přináší jak časové tak finanční úspory. Tento projekt vznikl ve spolupráci s Technickým ústavem požární ochrany.

Do oblasti vzdělávání lze také zahrnout aktivity v souvislosti s vydáním další **neperiodické publikace** navazující na „Požárně technické charakteristiky a technické informace pro

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

potřeby ZPP“ a „Vybrané požáry automobilů a technických zařízení“, a to „**Vybrané požáry 1**“. Tato publikace přináší základní penzum informací a poznatků, které sjednocují nebo rozšiřují informační a vzdělanostní základ vyšetřovatelů požárů.

Oddělení stavebně technické prevence připravilo pro příslušníky jednotlivých HZS krajů **4 výkladové semináře pod vedením zpracovatele ČSN z oblasti požární bezpečnosti staveb** Ing. Petra Boháče, a to k problematice odstupových vzdáleností, k revizi normy ČSN 73 0810 a k problematickým okruhům v oblasti požární bezpečnosti staveb.

D) Preventivně výchovná činnost (PVČ)

Příslušníci odboru prevence se v roce 2016 aktivně zapojili do oblasti PVČ. **Zrealizovali 4 aktivity v oblasti školství a 14 vzdělávacích aktivit v médiích.** Příslušníci odboru se účastnili řady konferencí včetně přednáškové činnosti. Významnou součástí preventivně výchovné činnosti byly internetové stránky (www.hzscr.cz), včetně facebookového profilu "Neřešíš - uhoříš". V rámci poskytování potřebných informací široké veřejnosti odbor prevence úzce spolupracoval s oddělením public relation.

Ve dnech 25. – 26. 10. 2016 proběhlo setkání vybraných příslušníků HZS ČR zařazených na úseku prevence a vybraných pracovníků ústředního pracoviště a územních odborných pracovišť Národního památkového ústavu na společně připraveném semináři „**Ochrana památkových objektů před požáry a jejich účinky – Hlučín 2016**“.

E) Mezinárodní aktivity

Příslušníci oddělení ZPP prezentovali český systém vyšetřování požárů na **konferenci zaměřené na problematiku vyšetřování příčin vzniku požárů**, která proběhla za účasti 13 států z celého světa – Maďarska, Bulharska, Běloruska, České republiky, Finska, Chorvatska, Litvy, Nizozemska, Polska, Rakouska, Řecka, USA a Velké Británie.

MV-GR HZS ČR pozvalo pod záštitou EU programu „**Exchange of Experts**“ běloruské kolegy z Institutu pro výcvik a profesionální rozvoj Běloruského Ministerstva pro mimořádné události (IRPD MES). Čeští experti předávali šesti zahraničním kolegům své zkušenosti při sestavování speciálního výcvikového programu, který má vyšetřovatele požárů zdokonalit v odhalování specifických stop na místě požáru. Stejně tak čeští vyšetřovatelé prezentovali optimální procesy a postupy při zajišťování

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a evidenci důkazů a dat. Pro účely mezinárodního srovnání pak bylo také velmi podstatné iniciování výměny základních údajů, které souvisí s kvalitou úrovně požární ochrany.

Na konci roku 2016 se čeští vyšetřovatelé požárů aktivně podíleli na snaze založit **samostatnou pracovní skupinu „Vyšetřování požárů“ pod záštitou organizace CTIF**. Tato snaha vyvrcholila oficiálním schválením pracovní skupiny Fire Investigation Working Group (<http://www.ctif.org/groups/fire-investigation>).

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

1.2 Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení

1.2.1. Oddělení krizového řízení

Analýza hrozeb pro Českou republiku

Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, schválená usnesením vlády České republiky ze dne 23. října 2013 č. 805, uložila Ministerstvu vnitra, v součinnosti s dotčenými ministerstvy a jinými ústředními správními úřady, úkol „Zpracovat analýzu hrozeb pro Českou republiku a její závěry promítnout do metodických a strategických materiálů v oblasti bezpečnosti státu“. Materiál „Analýza hrozeb pro Českou republiku“ **schválila dne 27. dubna 2016 vláda ČR usnesením č. 369.** Její výsledky byly dále reflektovány v Metodickém pokynu ke zpracování typových plánů, který byl zpracován příslušníky HZS ČR ve spolupráci s gesčními resorty a schválen vládou dne 14. prosince 2016 usnesením č. 1140. Usnesením vlády byla zároveň uložena povinnost gestorům zpracovat typové plány do konce roku 2017.

Zároveň byla v roce 2016 v souvislosti s prováděnou souhrnnou aktualizací krizových plánů krajů provedena i analýza rizik pro území všech krajů. K jejímu provedení byla použita obdobná metodika jako v případě zpracování analýzy hrozeb na celostátní úrovni, avšak kritéria byla upravena pro potřeby krajské úrovně.

Takto provedené analýzy ukázaly, že nejčastěji identifikovanými druhy krizových situací jsou „povodně“ (ve všech krajích), dále **„přítalové povodně“** (v 11 krajích) a **„dlouhodobé sucho“** (v 11 krajích). Naopak hrozba „epifytie – hromadné nákazy polních kultur“ nebyla vyhodnocena jako možná krizová situace v žádném kraji. V příslušných krizových plánech budou následně **nově zpracované typové plány rozpracovány na postupy pro řešení konkrétních druhů krizových situací**, které byly identifikovány těmito analýzami.

Kritická infrastruktura

Na konci roku 2016 aktualizovalo MV-GŘ HZS ČR dle návrhů gesčních ministerstev a jiných ústředních správních úřadů **„Seznam prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu“**. V pořadí již čtvrtou aktualizaci seznamu schválila vláda svým usnesením ze dne 14. prosince 2016 č. 1139. Aktualizací došlo k určení sedmi nových prvků kritické infrastruktury (dále jen „prvky KI“), a to v odvětvích nouzové

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

služby, veřejná správa a komunikační a informační systémy. Zároveň došlo k vyškrtnutí jednoho a ke změnám v údajích u dvaceti čtyř již určených prvků KI. Aktuálně je tedy v České republice určeno **415 prvků KI**, jejichž provozovatelem je organizační složka státu.

Hospodářská opatření pro krizové stavy

V roce 2016 bylo jedním z hlavních úkolů HZS ČR v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen "HOPKS") spolupracovat na realizaci schváleného „**Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na léta 2015-2016**“ a připravovat se na realizaci „**Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na léta 2017-2018**“. Činnost HZS ČR spočívala zejména ve **zpracování nových a upřesňování stávajících technických podmínek (specifikací) pořizovaných věcných prostředků**, které jsou součástí zadávací dokumentace podle ustanovení § 37 zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2016 byly SSHR pořízeny a předány do ochraňování HZS ČR tyto věcné prostředky:

- mobilní protipovodňové zábrany ve čtyřech modulech,
- materiální rodinné základny humanitární pomoci,
- kontejner pro dálkovou dopravu vody a čerpání z velkých hloubek,
- materiální základna humanitární pomoci pro 150 osob
- ochranné filtry OF-02 NBC II,
- motorová čerpací stanice MČS 24-590-R,
- sací bagr na podvozku MAN,
- kontejnery pro nouzové přežití 50 osob.

Spolupráce HZS ČR se SSHR byla v roce 2016 zabezpečována v oblasti **aktualizace údajů o volných skladovacích kapacitách k zabezpečení nezbytné dodávky č. 22 Skladovací prostory**. MV-GŘ HZS ČR dále v roce 2016 zabezpečovalo na základě rozhodnutí ministra vnitra **úkoly ve „Stálé komisi předsedy SSHR“**. Tato komise se na svém 13. zasedání dne 20. dubna 2016 zabývala mimo jiné vyhodnocením „**Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na léta 2017-2018**“

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a přípravou „**Koncepce hospodářských opatření pro krizové stavy na období let 2018 – 2024 s výhledem do roku 2030**“.

MV-GŘ HZS ČR také v souladu se Zaměřením činnosti v roce 2016 zahájilo **přípravu na změnu Statutu Ústředního krizového štábu** (dále jen „ÚKŠ“), na jejímž základě se dalším členem ÚKŠ stane Ministerstvo pro místní rozvoj. Vzhledem k nutnosti komplexního pojetí této problematiky budou nezbytné činnosti probíhat až v průběhu roku 2017. V této souvislosti bylo rovněž osloveno SSHR s žádostí o začlenění Ministerstva pro místní rozvoj do odborné pracovní skupiny ÚKŠ pro zabezpečení koordinace věcnými zdroji.

Skládání a ochraňování pořízených pohotovostních zásob je zajišťováno v souladu s uzavřenými **ochraňovatelskými smlouvami HZS krajů, Záchranným útvarům HZS ČR (ZÚ HZS ČR) a MV-GŘ HZS ČR**. V roce 2016 bylo použití věcných prostředků z pohotovostních zásob prováděno v souladu s tzv. krizovou legislativou a Smlouvou o spolupráci při zajišťování hospodářských opatření pro krizové stavy uzavřenou mezi MV-GŘ HZS ČR a SSHR dne 2. listopadu 2015.

Audit národní bezpečnosti

V roce 2016 schválila vláda svým usnesením ze dne 12. prosince 2016 č. 125 Audit národní bezpečnosti. Jedná se o materiál, jehož **cílem bylo zjistit, zda je Česká republika připravena čelit současným bezpečnostním hrozbám**. Ověřovaly se dvě základní schopnosti – **schopnost identifikovat bezpečnostní hrozbu a schopnost na ní adekvátně reagovat a čelit jí**. Materiál je rozčleněn do 11 kapitol (terorismus, extremismus, migrace, hrozby antropogenní, hrozby přírodní, organizovaný zločin, energetická, surovinová a průmyslová bezpečnost, hrozby v kyberprostoru, působení cizí moci, hybridní hrozby, stabilita měny a finančních institucí). **MV-GŘ HZS ČR bylo gestorem za zpracování dvou kapitol – antropogenní a hybridní hrozby** a dále byli zástupci MV-GŘ HZS ČR začleněni téměř do všech dalších pracovních týmů zpracovávajících jednotlivé kapitoly. Na Audit národní bezpečnosti bude navazovat akční plán, který by měl být zpracován v průběhu roku 2017. Ten stanoví konkrétní opatření, jejichž účelem bude zefektivnění systému zajišťování bezpečnosti v rámci jednotlivých kapitol.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

1.2.2 Oddělení ochrany obyvatelstva

Naplňování dohody s Českým červeným křížem

V roce 2010 byla podepsána dohoda o plánované pomoci na vyžádání s Českým červeným křížem (dále jen „ČČK“), jejímž předmětem je **pomoc při provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech a při ochraně obyvatelstva**, zejména pak součinnost při zabezpečení výstavby a provozu materiálních základů humanitární pomoci. Pomoc bude zajištěna tzv. humanitárními jednotkami ČČK. V současnosti jsou zřízeny humanitární jednotky ČČK při 56 Oblastních spolcích ČČK, z toho 7 jednotek sestavilo své stavební a provozní týmy pro humanitární základnu, které jsou zahrnuty do Ústředního poplachového plánu. V září 2016 proběhlo na území hl. m. Prahy a Středočeského kraje celostátní cvičení humanitárních jednotek ČČK, jehož ústředním námětem byl nácvik práce mobilních týmů při pomoci obyvatelům po mimořádné události a nácvik štábních činností.

Pracovní skupina „Dobrovolnictví při mimořádných událostech a krizových stavech“

Pracovní skupina byla vytvořena na počátku roku 2011 v rámci Evropského roku dobrovolnictví v působnosti Ministerstva vnitra a její členové se od té doby stále setkávají. Kromě pravidelné vzájemné výměny informací a zkušeností z oblasti poskytování humanitární pomoci v ČR i v zahraničí pořádala v březnu 2016 **odbornou konferenci s názvem „Pomáháme společně“** a dále se její činnost zaměřila na seznámení se s vydanými materiály jednotlivých členů skupiny a vytvoření souhrnného přehledu těchto publikací.

Stav úkrytového fondu

V roce 2016 pokračoval **proces vyřazování stálých úkrytů z evidence vedené u HZS krajů**, a to na základě žádosti vlastníka úkrytu nebo z podnětu HZS kraje na základě výsledků kontrolní činnosti. Počet vyřazených úkrytů v roce 2016 a počet úkrytů, vedených v evidenci k 31. 12. 2016 po jednotlivých krajích, je uveden v následující tabulce.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Tabulka č. 1: Stav úkrytového fondu

HZS kraje	hl. m. Prahy	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Moravskoslezský	Zlínský	Celkem
Vyřazené úkryty v roce 2016	10	8	0	1	3	6	1	3	7	3	4	1	11	1	58
Počet stálých úkrytů	753	139	31	105	80	173	15	28	74	69	123	79	176	58	1903

Databáze odborníků

Databázi odborníků (tj. **přehled expertů na národní úrovni v oblasti jaderné, chemické a biologické ochrany**) spravuje MV-GŘ HZS ČR na základě Sdělení o registraci oznámení o zpracování osobních údajů a v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. **Odborníci** registrovaní v databázi **mohou být využiti pro účely vysílání do záchranných a humanitárních operací** nebo pro poskytování odborných informací v případě mimořádných událostí spojených s výskytem nebezpečných látek v České republice i v zahraničí. V roce 2016 proběhla pravidelná aktualizace Databáze odborníků a v současnosti je v Databázi zahrnuto **45 odborníků**. Na první pololetí roku 2017 je plánováno uskutečnit instrukčně metodické zaměstnání pro experty zařazené do Databáze odborníků, jehož hlavním tématem bude zejména informovat o novinkách v oblasti řešení mimořádných událostí spojených s výskytem nebezpečných látek a materiálů.

Spolupráce se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“) – národní radiační havarijní plán

V roce 2016 **pokračovala činnost mezíresortní pracovní skupiny vytvořené k prodiskutování obsahu Národního radiačního havarijního plánu**. Tato mezíresortní pracovní skupina se zabývala zejména **kompetencemi jednotlivých orgánů státní správy při řešení radiační mimořádné události**. Činnost mezíresortní pracovní skupiny byla

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

ukončena usnesením VCNP č. 422 ze dne 7. prosince 2016. V roce 2017 bude pokračovat spolupráce SÚJB a MV-GŘ HZS ČR na tvorbě Národního radiačního havarijního plánu v souladu s novým atomovým zákonem č. 263/2016 Sb.

Činnost odborné podskupiny pro vyhodnocování CBRN štábu MV-GŘ HZS ČR (NKVS CBRN)

Členové NKVS CBRN ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a odbory operačního řízení a KIS se v roce 2016 připravovali **na cvičení Zóna 2017**. Členové NKVS CBRN nadále procvičovali a udržovali jak znalost ovládání programů ESTE EDU a ESTE ETE na cvičných scénářích úniků radioaktivních látek z jaderné elektrárny Dukovany či z jaderné elektrárny Temelín, tak znalosti potřebné pro vyhodnocování situace za pomoci těchto programů (např. během cvičení Zóna 2010, Zóna 2013, Zóna 2015).

Kontejnery nouzového přežití a materiální základny humanitární pomoci

Počátkem roku 2016 na základě požadavku MV-GŘ HZS ČR vypsala **Správa státních hmotných rezerv veřejné zakázky na pořízení čtyř souprav „Kontejnerů nouzového přežití“, dvou souprav „Materiální rodinné základny humanitární pomoci pro 100 osob“ a jedné soupravy „Materiální základny humanitární pomoci pro 150 osob“**. Tvůrcem technických podmínek u obou položek i jejich garantem v celém průběhu zadávacího řízení i fáze přebírací bylo MV-GŘ HZS ČR.

Firma, která byla podle předem nastavených podmínek vybrána k realizaci kontejnerů nouzového přežití, dodala na podzim 2016 kontejnery čtyřem HZS krajů, jež je jako pohotovostní zásobu mají v ochraňování. **Kontejnery nouzového přežití jsou určeny k rychlému a účinnému zásahu v případě mimořádných událostí, jejichž vznik a rozsah lze obtížně předvídat.** Slouží ke krátkodobému rychlému poskytnutí účinné a neodkladné pomoci obyvatelstvu (až 50 osobám), které bylo postiženo mimořádnou událostí, typicky např. při evakuaci z obydlí před blížící se povodní. S kontejnery se rovněž počítá jako se **zázemím pro zasahující hasiče, ale i záchranáře ostatních složek integrovaného záchranného systému.**

Vítězná společnost u obou druhů materiálních základen dodala předmět plnění přímo do ochraňování Správě státních hmotných rezerv. Materiální základny humanitární pomoci budou sloužit pro případ mimořádných událostí a krizových situací, které vyžadují

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

provedení záchranných a likvidačních prací v rámci opatření nouzového přežití obyvatelstva, prováděných s cílem minimalizovat negativní dopady těchto událostí a situací na zdraví a životy obyvatel, a dále na podporu činnosti záchranných týmů.

Pilotní projekt

V roce 2016 byl oddělením ochrany obyvatelstva započat **Pilotní návrh systémového řešení zapojení měkkých cílů (nákupní centra) do plnění úkolů ochrany obyvatelstva** (dále jen „projekt“). Spolupráce na tomto projektu byla navázána mezi HZS hl. m. Prahy, MV-GŘ HZS ČR, Obchodním centrem Černý Most a Obchodním centrem Chodov.

Projekt byl rozdělen do několika částí – **zpracování analýzy rizik, jejich vyhodnocení, nastavení standardů k jejich eliminaci a příprava činnosti personálu** v případě vzniku mimořádné události, vytipované z analýzy rizik. Zároveň byly zpracovány návrhy **směrnic pro návštěvníky a pro personál** a upraveno 19 dalších směrnic pro různé krizové situace. V případě vzniku mimořádných událostí a krizových situací, které by mohly mít vliv na obchodní centra, budou cestou KOPIS HZS hl. m. Prahy velíny obchodních center o vzniku takových událostí informovány (zejména II., III., zvláštního stupně a KS).

Dokončení projektu proběhne v roce 2017. HZS hl. m. Prahy provede výměnu rotační sirény za elektronickou v Obchodním centru Černý Most a výstavbu nové elektronické sirény v Obchodním centru Chodov. Na závěr projektu bude proškolen personál vč. následného praktického prověření všech stanovených opatření k plnění úkolů ochrany obyvatelstva v objektech dotčených požadavky ochrany obyvatelstva.

1.2.3 Oddělení instruktáží a školení

Preventivně výchovná činnost

Preventivně výchovná činnost (dále jen „PVČ“) u HZS ČR probíhala v roce 2016 v souladu s **Pokynem GŘ HZS ČR č. 6/2015 k realizaci preventivně výchovné činnosti u HZS ČR**. Pozornost byla věnována jak podpoře vzdělávání ve školách, tak programům zaměřeným na další cílové skupiny obyvatelstva.

Pro pedagogy gymnázií byla v roce 2016 vytvořena **nová metodická pomůcka** „Podklady k výuce ochrany člověka za mimořádných událostí – čtyřleté gymnaziální vzdělávání“, která

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

reflektuje dva přístupy k rozložení výstupů učiva, možné metody a formy práce, vysvětlení základních pojmů, doporučenou literaturu a další vhodné pomůcky k výuce, stručný přehled legislativy, začlenění tematiky bezpečnosti v Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia a návrh testových otázek pro jednotlivé ročníky.

Příprava stávajících učitelů byla jednou z hlavních priorit PVČ v roce 2016. Akreditované vzdělávací programy pro učitele základních a středních škol, které jsou obsahově zaměřeny více do praxe - na vhodné formy výuky, metody práce, pomůcky a případně příklady dobré praxe, jsou zařazeny do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Jsou uskutečňovány Národním institutem pro další vzdělávání nebo v režii HZS ČR. V listopadu 2016 byl **vzdělávací program Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – základní a střední vzdělávání reakreditován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy pod č. j.: MSMT-32514/2016-1-932**, nyní má platnost do 24. 11. 2019.

Výrazně se **navýšil počet účastníků přednášek a besed pro osoby invalidní a se zdravotním postižením**, tyto aktivity probíhaly u všech HZS krajů. Vzhledem k mnoha druhům zdravotního postižení jsou besedy vždy velmi specifické a předávané informace je třeba uzpůsobit druhu postižení. V roce 2016 se celkem uskutečnilo **53 akcí, kterých se zúčastnilo 1 686 invalidních nebo zdravotně postižených osob**, což činí nárůst o 110 % oproti předcházejícímu roku. Za výrazným zvýšením počtu účastníků stojí především navázání dobré spolupráce se zastupujícími organizacemi osob invalidních a se zdravotním postižením v předchozím roce a vysoké nasazení realizátorů PVČ HZS krajů.

V listopadu 2016 v rámci 20letého výročí založení preventivně výchovného **programu Hasík CZ** byla MV-GŘ HZS ČR ve spolupráci s HZS MSK uspořádána slavnostní společenská akce, na které představitelé HZS ČR poděkovali zakladatelům tohoto programu a ocenili nejlepší instruktory a další osoby, které se významným způsobem podílely na zavedení a rozvoji programu Hasík CZ.

Materiál „Zpráva o výsledcích podrobné analýzy současného stavu výuky všech bezpečnostních témat ve školách s návrhy dalšího postupu“

K optimalizaci vzdělávání ve školách zpracovala mezíresortní pracovní skupina materiál „Zpráva o výsledcích podrobné analýzy současného stavu výuky všech bezpečnostních témat ve školách s návrhy dalšího postupu“. Materiál byl tvořen v souladu se zadáním úkolu

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

č. 19a) ze Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2015 (usnesení vlády č. 977 ze dne 2. prosince 2015).

Vzhledem ke stávající situaci ve vzdělávání v bezpečnostních tématech ve školách, která zcela neodpovídá potřebám společnosti, resorty, do jejichž působnosti odborně náleží jednotlivé oblasti výchovy a vzdělávání v bezpečnostních tématech (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra) a další vybrané organizace (Česká školní inspekce a Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity) v rámci pracovní skupiny, která byla v gesci MV-GŘ HZS ČR, provedly **podrobnou analýzu této oblasti** a navrhly další postup k optimalizaci.

Za účelem plnění úkolu byly v rámci činnosti pracovní skupiny **vytvořeny následující dokumenty**, na základě kterých byla formulována závěrečná doporučení:

- **Tematická zpráva České školní inspekce – Vzdělávání v bezpečnostních tématech:** inspekční zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v oblasti bezpečnostních témat v mateřských, základních a středních školách - dotazníkové a prezenční;
- **Zpráva z výzkumné sondy zaměřené na stávající pojetí výchovy a vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva ve školních vzdělávacích programech vybraných základních škol v ČR:** rozsah rozpracování a rozvržení problematiky ve školních vzdělávacích programech vybraných škol;
- **Analýza podpory výuky „bezpečnosti“ ze strany zainteresovaných resortů:** organizace podpory v resortu, finanční a personální kapacity; začlenění problematiky v RVP; možnosti zpětné vazby; dotace na podporu atd.;
- **Dotazníkové šetření od účastníků vzdělávacích kurzů „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“ pořádaných HZS krajů:** sada otázek pro účastníky kurzu zaměřených na problematiku formátu a rozsahu ochrany člověka za mimořádných událostí v RVP.

Z jednotlivých analýz vyplývá následující:

- Bezpečnostní témata jsou sice obsažena v RVP, ale **každá škola k jejich zapracování do ŠVP přistupuje rozdílně;**

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- **Není** zaveden nástroj pravidelného zjišťování znalostí – **zpětná vazba**;
- Celkový **proces podpory je nekoordinovaný, nesystémový** a mnohdy dochází k duplikaci činností nebo naopak k absenci přirozené návaznosti jednotlivých problematik;
- Kurzy a akce, které jednotlivé resorty realizují k přípravě pedagogů, **nemohou plně nahradit úlohu vysokých škol.**

I přes veškeré snahy jak resortů odpovědných za problematiku bezpečnosti, tak Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vzdělávání v bezpečnostních tématech nepřináší požadované výsledky. Proto členové meziresortní pracovní skupiny navrhli vládě ČR **vytvořit meziresortní expertní pracovní skupinu pod vedením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k nalezení optimálního začlenění výuky témat bezpečnosti do rámcových vzdělávacích programů základních a středních škol včetně zajištění pravidelné měřitelnosti výsledků výuky** této problematiky, a tím vytvořit podmínky pro zlepšení přípravy obyvatelstva v uvedených oblastech. *Poznámka: Vláda ČR uvedený materiál schválila svým usnesením č. 174 ze dne 8. března 2017.*

Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení

Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení vychází z platné právní úpravy a uskutečňuje se v souladu s Koncepcí vzdělávání v oblasti krizového řízení, schválenou usnesením Bezpečnostní rady státu ze dne 16. listopadu 2004 č. 14 (dále jen „Koncepce vzdělávání“). V roce 2016 probíhalo toto vzdělávání ve dvou úrovních. Za prvé získáním kvalifikace cestou **vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělávání a za druhé dalším profesním vzděláváním.**

Ministerstvo vnitra podle Zprávy o stavu ochrany obyvatelstva v České republice 2015 odpovídá za provedení **„Optimalizace pravidel vzdělávání odborníků v oblasti bezpečnosti tak, aby odpovídala novým trendům a potřebám současné společnosti“.** Termín plnění úkolu je stanoven do roku 2020. Součinitel na optimalizaci pravidel je uloženo meziresortní pracovní skupině Výboru pro civilní nouzové plánování ke koordinaci procesu vzdělávání v oblasti bezpečnosti. Její činnost usměrňuje a řídí MV-GŘ HZS ČR.

K naplnění stanoveného úkolu byla v roce 2016 meziresortní pracovní skupinou Výboru pro civilní nouzové plánování zpracována podrobná **„Analýza vzdělávání odborníků v oblasti**

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

krizového řízení“, ke které přijal Výbor pro civilní nouzové plánování usnesení č. 421 ze dne 7. prosince 2016. V souladu s poznatky získanými analýzou pak meziresortní pracovní skupina Výboru pro civilní nouzové plánování přepracovala stávající Koncepti vzdělávání. Aktualizovaná Koncepce vzdělávání bude, cestou bezpečnostních struktur státu, předložena ke schválení vládě ČR v prvním pololetí roku 2017.

MV-GŘ HZS ČR, tak jako v předchozích letech, plnilo v roce 2016 úlohu **odborného garanta kurzů zvláštní odborné způsobilosti pro výkon správní činnosti při zajištění ochrany obyvatel a krizovém řízení pro úředníky územních samosprávných celků**, které probíhají ve vzdělávacích zařízeních Institutu pro veřejnou správu Praha. Pro ostatní cílové skupiny probíhaly v roce 2016 kurzy na regionální úrovni v institucích akreditovaných MV.

V roce 2016 probíhala standardně nastavená **spolupráce HZS ČR s vysokými školami s akreditovanými programy v oblasti bezpečnosti**. Příslušníci HZS ČR působili na mnoha školách jako lektori, konzultanti, podíleli se na vedení či oponenturách bakalářských a diplomových prací, dále na spolupráci při tvorbě vzdělávacích programů nebo obsahové náplni předmětů a praktické výuce. S vybranými vysokými školami se každoročně uskutečňuje **odborný seminář**. 6. ročník tohoto semináře se uskutečnil ve dnech 3. - 4. listopadu 2016 v Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč (IOO LB). V termínu 28. června 2016 se navíc uskutečnil s vysokými školami **odborný seminář, který byl zaměřen zejména na problematiku analýzy hrozeb pro ČR a novinek v oblasti vzdělávání**.

V rámci odborné přípravy příslušníků HZS ČR v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení byla pravidelně **organizována instrukčně metodická zaměstnání** (dále jen „IMZ“) pro tyto cílové skupiny:

- náměstci ředitelů HZS krajů pro prevenci a civilní nouzovou připravenost,
- vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS krajů a ředitele odboru ochrany obyvatelstva a krizového řízení HZS hl. m. Prahy.

Ve dnech 11. - 12. dubna 2016 se v ŠVZ HZS ČR středisko Brno uskutečnil **3. odborný seminář k problematice ochrany obyvatelstva a krizového řízení určený pro příslušníky** (vedoucí oddělení a pracovišť, metodiky) HZS krajů.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Do programů IMZ a odborných seminářů jsou vždy zařazovány aktuální informace z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Pravidelné organizování IMZ je důležitým prostředkem pro vzájemné informování, přenášení úkolů a současně zpětnou vazbu o dění a potřebách HZS krajů.

Zpracování Plánu cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2017-2019

V roce 2016 byl v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 písm. j) krizového zákona zpracován „**Plán cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2017 – 2019**“. Tento dokument stanovuje střednědobý výhled organizace cvičení orgánů krizového řízení na ústřední úrovni řízení na následující tři roky. Na jeho zpracování se podílela stálá pracovní skupina ustanovená usnesením Výboru pro civilní nouzové plánování č. 343 ze dne 20. září 2011. Plán cvičení byl schválen usnesením Bezpečnostní rady státu č. 61 ze dne 8. listopadu 2016.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

1.3 Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií

1.3.1 Oddělení civilní nouzové připravenosti

Aktivita MV-GR HZS ČR v oblasti civilní nouzové připravenosti (CNP) se v roce 2016 soustředily zejména na tři hlavní oblasti:

- **rozvoj spolupráce s mezinárodními organizacemi zejména v rámci EU.**
- **posilování mezinárodní spolupráce a bilaterálních vztahů s ostatními státy.**
- **činnost Výboru pro civilní nouzové plánování.**

A) Evropská unie (EU)

Oddělení CNP zabezpečovalo spolupráci ČR především v **pracovní skupině Rady EU pro civilní ochranu (PROCIV)**, ve **výboru Evropské komise pro civilní ochranu (CPC)** a dalších odborných skupin souvisejících s civilní ochranou a ochranou kritické infrastruktury.

V roce 2016 se za nizozemského a slovenského předsednictví v Radě EU uskutečnilo celkem 9 jednání PROCIV. V první polovině roku 2016 se zástupci ČR v lednu 2016 zúčastnili **pracovního semináře**, který nizozemské předsednictví uspořádalo v Haagu **na téma součinnost a provázanost mezi oblastí civilní ochrany a ochranou kritické infrastruktury a zvládání povodňových rizik z hlediska civilní ochrany**. Tento seminář a následná jednání PROCIV vedla k tvorbě dokumentu nazvaného „Příručka osvědčených postupů v oblasti civilní ochrany a ochrany kritické infrastruktury na úrovni EU“.

V červnu 2016 se v Amsterdamu konalo **36. setkání generálních ředitelů civilní ochrany EU**, v rámci kterého byla diskutována otázka zvyšování informovanosti o prevenci katastrof a problematika migrační krize z pohledu civilní ochrany.

V druhé polovině roku 2016 se slovenské předsednictví v oblasti civilní ochrany soustředilo na dvě vzájemně provázaná **témata**, a to na **posilování odolnosti kritické infrastruktury a na přívalové povodně**. K uvedeným tématům se v červenci 2016 za účasti zástupců ČR uskutečnil pracovní seminář v Bratislavě. Na základě diskusí vedených během tohoto semináře a následných jednání PROCIV byl vypracován jednak souhrnný materiál s názvem

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

„Přehled spojení mezi kritickou infrastrukturou a civilní ochranou v členských státech EU“, jednak dokument s názvem „Přívalové povodně a odolnost“.

V září 2016 se ve Vietnamu konala **konference ASEM** na vysoké úrovni, která byla zaměřena **na téma „Inovace a technologie vedoucí k odolnosti udržitelného rozvoje“**. Na tuto významnou událost vyslala EU dvacet národních expertů z členských států. Jedním z vybraných expertů byl i zástupce ČR, který na této konferenci prezentoval problematiku zvyšování informovanosti v ČR.

Zástupci ČR se rovněž zúčastnili odborného **semináře k tématu „Reakce na teroristické útoky: výzvy a poznatky pro civilní ochranu a záchranné služby“**, který Evropská komise v září 2016 uspořádala v Bruselu. Jednání k tomuto tématu dále pokračovala v září 2016 na **37. setkání generálních ředitelů civilní ochrany EU**, které se uskutečnilo v Bratislavě.

V roce 2016 také proběhly za přítomnosti zástupců ČR tři **setkání komitologického výboru Evropské komise pro civilní ochranu (CPC)**. Na těchto jednáních CPC se především řešily otázky související se začleněním Evropských zdravotních jednotek do Evropských kapacit pro odezvu na mimořádné události v rámci mechanismu civilní ochrany Unie, ale například také možnost využívání dálkově řízených letadlových systémů (RPAS) v případě katastrof. I nadále je veden systém Euroagenda MV-GŘ HZS ČR, do kterého bylo v roce 2016 zaevidováno více než 2000 relevantních dokumentů z oblasti civilní ochrany a kritické infrastruktury.

Evropský program na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP)

Oddělení CNP nadále plní funkci **kontaktního místa ČR v rámci evropské kritické infrastruktury** a v součinnosti s MPO a MD podalo Evropské komisi začátkem roku 2016 souhrnnou zprávu se všeobecnými údaji o typech zranitelnosti, hrozeb a rizik zjištěných v odvětví energetiky a dopravy za období 2014 – 2015.

V únoru a listopadu 2016 se v Bruselu za účasti zástupců ČR konala **pravidelná jednání kontaktních osob členských států pro ochranu kritické infrastruktury**, v rámci kterých Evropská komise informovala členské státy zejména o pokroku v provádění pilotního projektu EPCIP v sektoru energetiky, o výstupech Programu „Prevence, připravenost

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a zvládání následků teroristických útoků a jiných rizik spojených s bezpečností (CIPS)“ a o aktivitách souvisejících se spoluprací členských států EU s třetími státy v oblasti ochrany kritické infrastruktury.

V září 2016 se zástupci ČR rovněž účastnili každoročního **setkání odborníků EU-USA-Kanada**, které proběhlo v Senci. Výsledkem jednání bylo přijetí společného prohlášení, ve kterém všechny tři strany deklarují záměr nadále prohlubovat spolupráci v oblastech souvisejících s ochranou kritické infrastruktury.

B) Posilování mezinárodní spolupráce a bilaterálních vztahů s ostatními státy

V roce 2016 uskutečnilo MV-GŘ HZS ČR **198 cest**, což zahrnovalo 33 neplánovaných cest a 3 urgentní humanitární pomoci. V tomtéž roce se realizovalo **31 přijetí**. Z uvedeného počtu bylo 19 neplánovaných přijetí realizovaných na základě aktuálních požadavků obdržených od zahraničních partnerů.

Oddělení CNP zajistilo administrativu spojenou s vysláním materiální **humanitární pomoci v lednu do Řecka** (podpora nouzového přežití), v **březnu 2016 záchrannářskou technickou pomoc** (vyproštění české lodi uvízlé pod mostem) v SRN a v **srpnu 2016 materiální humanitární pomoc do Makedonie** (záplavy).

Uskutečnila se řada přijetí zahraničních delegací spojených s prezentací HZS ČR, IZS a seznámení se s činností OPIS v nových podmínkách, či zaměřených na likvidace mimořádných událostí a zkušeností z nich vyplývajících.

Pro ilustraci a dokreslení jsou níže uvedeny nejvýznamnější akce, které byly na úrovni MV-GŘ HZS ČR realizovány roce 2016:

Cesty:

- Cvičení na povodně SEQUANA 2016 v Paříži, Francie.
- Cvičení MODEX 2016 v Rakousku.
- Výcvikový kurz CBRN vedený lektory HZS v Uruguayi.
- Výcvikový kurz CBRN pro země Východní Afriky vedený lektory HZS.
- 36. setkání generálních ředitelů pro civilní ochranu EU v Nizozemsku.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- 37. setkání generálních ředitelů pro civilní ochranu EU na Slovensku.
- Plenární zasedání Výboru pro civilní nouzové plánování NATO.
- Plenární zasedání Mezinárodní asociace hasičských a záchranných služeb.
- aktivity v rámci projektu Rozvojové pomoci Moldávii.
- Jednání generálního ředitele HZS ČR s partnery na Slovensku a v Polsku.
- Obecně byly jako velmi přínosné vyhodnoceny cesty na mezinárodní veletrhy záchrannářské a bezpečnostní techniky. Přinesly rozšíření povědomí o novinkách v oboru i navázání užitečných kontaktů.

Přijetí:

- Přijetí vládní delegace z Bulharska na téma protipovodňová ochrana.
- Přijetí delegace z Albánie, představení záchranného systému v ČR.
- Setkání představitelů V4 na téma hodnocení rizik na národní úrovni a jeho využití v rámci Mechanismu civilní ochrany Unie.
- Společné jednání vedení HZS ČR a HaZZ SR.
- Přijetí delegace hasičů a CO ze Slovinska.
- Přijetí specialistů Chemické služby CO Turecka, setkání s výrobci z ČR.
- Mezinárodní kurz CBRN pořádaný pod hlavičkou Organizace pro nešíření zbraní hromadného ničení.
- Aktivity v rámci projektu Rozvojové pomoci Moldávii.
- Výcvik albánských hasičů u HZS ČR.

C) Výbor pro civilní nouzové plánování (VCNP)

VCNP je **jedním z pracovních výborů Bezpečnostní rady státu** (dále jen „BRS“) a jeho činnost zajišťuje MV-GŘ HZS ČR prostřednictvím sekretariátu VCNP. Schůze VCNP se konají kvartálně a jsou na nich projednávány materiály týkající se problematiky oblasti civilní nouzové připravenosti se zaměřením na zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky, ochrany kritické infrastruktury, zabezpečení opatření pro případ radiační havárie a sladění požadavků na věcné zdroje nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR.

Na národní úrovni VCNP v rámci své **působnosti, tzn. v oblasti zajišťování připravenosti státu na mimořádné události**, posuzuje a projednává koncepční návrhy a aktivity ústředních správních úřadů, dále zabezpečuje meziresortní koordinaci a vyhodnocuje

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

realizaci navrhovaných opatření. V neposlední řadě navrhuje provedení nezbytných preventivních opatření. Projednané materiály jsou na základě usnesení VCNP postupovány k projednání na schůzi BRS nebo dále, po schválení BRS, až na schůzi vlády ČR. Úroveň schválení závisí na rozhodnutí zpracovatele materiálu.

Činnost VCNP v roce 2016 probíhala na základě schváleného ročního Plánu práce VCNP. V uplynulém roce se uskutečnily celkem čtyři řádné schůze, a to 22. března 2016, 7. června 2016, 20. září 2016 a 7. prosince 2016.

K nejvýznamnějším materiálům projednávaným na schůzích VCNP v roce 2016 patřily:

- Zpráva o průběžné realizaci úkolů vyplývajících z Politické směrnice civilního nouzového plánování NATO na léta 2014-2017 (předkladatel MV).
- Vyhodnocení cvičení „ZÓNA 2015“ (předkladatel MV).
- 4. aktualizace Seznamu prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu (předkladatel MV).
- Návrh věcného záměru projektu ke zvýšení odolnosti radiokomunikační sítě Pegas (předkladatel MV).
- Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR na léta 2017-2018 (předkladatel SSHR).
- Metodický pokyn ke zpracování typových plánů (předkladatel MV).
- Plán cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2017 – 2019 (předkladatel MV).
- Zpráva o výsledcích podrobné analýzy současného stavu výuky všech bezpečnostních témat ve školách s návrhy dalšího postupu (předkladatel MV).
- Analýza vzdělávání odborníků v oblasti krizového řízení (předkladatel MV).
- Zpráva o činnosti mezirezortní pracovní skupiny k obsahu Národního radiačního havarijního plánu (předkladatel SÚJB).
- Úprava Organizačního řádu VCNP (předkladatel MV).

Sekretariát VCNP každoročně zpracovává a předkládá členům VCNP ke schválení **výroční „Zprávu o činnosti VCNP“** za uplynulý rok. Tato hodnotící zpráva je dále postoupena jako informativní materiál na nejbližší schůzi BRS.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Přehled o činnosti VCNP včetně úplného seznamu materiálů projednávaných v rámci činnosti VCNP v roce 2016 je k dispozici na webových stránkách MV-GR HZS ČR www.hzscr.cz v části CNP a strategie - Výbor pro civilní nouzové plánování.

1.3.2 Oddělení strategií

A) Koncepční a strategické materiály

V roce 2016 se oddělení strategií podílelo na zpracování těchto zásadních materiálů:

- **Strategie rozvoje HZS ČR do roku 2030.** Během roku 2016 oddělení strategií koordinovalo zpracování zásadního strategického dokumentu Strategie rozvoje HZS ČR do roku 2030. Práce na strategii pokračují i v roce 2017, kdy se plánuje její schválení. Strategie jako základní vnitřní dokument určující dlouhodobou orientaci sboru bude stanovovat základní rozvojové směry, kterým bude prioritně věnována pozornost takovým způsobem, aby i ve výhledovém roce 2030 schopnosti HZS ČR odpovídaly potřebám měnícího se prostředí.
- Dokument **Česká republika 2030**, jehož schválení se předpokládá v roce 2017, bude tvořit **strategický rámec stanovující dlouhodobé priority rozvoje ČR, které pomohou zvýšit kvalitu života v ČR pro současné i budoucí generace.** HZS ČR se v dokumentu zaměřuje hlavně na **otázky bezpečnosti, ochrany obyvatelstva, krizového řízení nebo ochrany kritické infrastruktury.** Tento dokument naváže na Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, který vláda schválila dne 11. ledna 2010 (usnesení vlády č. 37).
- **Národní akční plán adaptace na změnu klimatu** byl vládou schválen dne 16. ledna 2017 (usnesení vlády č. 34), jako implementační dokument Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR. Akční plán rozpracovává jednotlivá opatření z Adaptační strategie. Mezi opatření s nejvyšší prioritou byla zařazena také problematika týkající se HZS ČR. Tento strategický dokument má pomoci ČR vypořádat se například se suchem, povodněmi nebo ochránit lesy a vodní zdroje. Spolupráce bude pokračovat i v dalších letech, a to vyhodnocováním jednotlivých indikátorů v akčním plánu obsažených.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- Třetí zmiňovaný dokument, **Audit národní bezpečnosti**, je komplexním materiálem, který **popisuje reálnou připravenost ČR čelit tradičním i nově vzniklým bezpečnostním hrozbám**. Vláda jej schválila na svém jednání dne 14. prosince 2016 (usnesení vlády č. 1125) včetně přípravy jeho akčního plánu. Oddělení strategií spolupracovalo na přípravě kapitol hybridní hrozby a bezpečnostní aspekty migrace.

Oddělení strategií také dále prohlubovalo spolupráci v oblasti strategické práce s ostatními resorty, a to prostřednictvím zastoupení v **Expertní skupině pro strategickou práci**. V této skupině se scházejí odborníci na poli strategií z různých resortů s cílem zvýšit kvalitu vzájemné informovanosti a koordinace strategické práce.

B) Činnost v oblasti udržitelného rozvoje

Oddělení strategií pokračovalo ve spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje, jehož úkolem je hledat rovnováhu mezi třemi základními oblastmi našeho života (ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím). HZS ČR usiluje o zdůraznění **bezpečnosti při uplatňování principů udržitelného rozvoje**.

HZS ČR spolupracuje s asociací **Národní síť zdravých měst (NSZM)**, která se programově hlásí k principům udržitelného rozvoje. V zásadě se NSZM, ve spolupráci s obcemi a regiony, snaží dosáhnout toho, aby místa v Česku byla kvalitní, zdravá, příjemná a zejména udržitelná pro život.

V rámci udržitelného rozvoje má oddělení strategií své zastoupení v **Pracovní skupině rady vlády pro udržitelný rozvoj regionů, obcí a území**. Hlavním cílem této skupiny je zajištění informovanosti krajů o otázkách udržitelného rozvoje a podpora zapojení krajů a dalších subjektů na regionální a místní úrovni do procesu implementace Strategie udržitelného rozvoje ČR.

C) Spolupráce s vysokými školami vzdělávajícími odborníky v oblasti bezpečnosti

Ve dnech 3. – 4. listopadu 2016 se v IOO LB uskutečnil **6. ročník odborného semináře pro vysoké školy vzdělávající odborníky v oblasti bezpečnosti** (dále jen „seminář“). Z pozvaných 15 představitelů vysokých škol se jednání zúčastnili zástupci 14 vysokých škol. Odborný program semináře byl rozdělen do čtyř tematických bloků. V prvním bloku byly prezentovány aktuální informace z oblasti civilního nouzového plánování v rámci NATO

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a civilní nouzové připravenosti v rámci EU. Problematicke vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku byl věnován druhý blok. Třetí blok byl zaměřen na prevenci závažných havárií. Závěrečný blok byl orientován na hospodářská opatření pro krizové stavy.

Elektronický sborník prezentací ze semináře je zveřejněn na webových stránkách HZS ČR www.hzscr.cz v části CNP a strategie, konference.

V diskusi v průběhu semináře zástupci vysokých škol velmi kladně hodnotili přístup MV-GŘ HZS ČR ke spolupráci s vysokými školami. Především ocenili možnost diskutovat přednesenou problematiku s lektory a současně si vzájemně vyměňovat zkušenosti se vzděláváním bezpečnostní problematiky. Vyzdvižen byl i velký přínos pro jejich práci spočívající v elektronickém zasílání aktuálních informací z oblasti bezpečnosti.

D) Bezpečnostní výzkum (BV) – veřejná soutěž

Také v roce 2016 se pokračovalo v aktivitách souvisejících s bezpečnostním výzkumem v rámci členství zástupce v Radě Programu bezpečnostního výzkumu ČR 2015–2020 (BV III/1-VS) – veřejná soutěž. Zejména se jednalo o výběr vhodných projektů formou odborného hodnocení předložených výzkumných záměrů BV a o činnost v rámci Certifikační komise HZS ČR (výsledky bezpečnostního výzkumu).

Posláním BV, respektive jeho Programů je zajištění a podpora výzkumných potřeb státu (resp. orgánů státní správy) **v oblasti bezpečnosti** a podpora výzkumné a vývojové aktivity v oblasti bezpečnosti státu a jeho občanů.

Bezpečnostní výzkum je členěn na programy ve veřejné soutěži a ve veřejné zakázce. Pro každý Program byla jmenována Rada, ve které má MV-GŘ HZS ČR z pozice hlavní složky IZS své zástupce.

Pro příslušné realizované projekty bezpečnostního výzkumu zastávají **členové oddělení strategií úlohu odborných garantů**. U Programů v závěrečné fázi pak zejména závěrečné hodnocení výzkumných projektů BV formou účasti (členství) v pracovních skupinách. Pozn.: Výzkumný záměr přechází na výzkumný projekt podpisem smlouvy s MV.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

E) Činnost odborné podskupiny pro vyhodnocování CBRN štábu MV-GŘ HZS ČR (NKVS CBRN)

Členové NKVS CBRN, ve spolupráci se Státním úřadem pro jadernou bezpečnost (SÚJB) a odbory operačního řízení a KIS, se v roce 2016 připravovali na cvičení **Zóna 2017**. Členové NKVS CBRN nadále procvičovali a udržovali jak znalost ovládání programů ESTE EDU a ESTE ETE na cvičných scénářích úniků radioaktivních látek z EDU (jaderná elektrárna Dukovany) či z ETE (jaderná elektrárna Temelín), tak znalosti potřebné pro vyhodnocování situace za pomoci těchto programů (např. během cvičení Zóna 2010, Zóna 2013, Zóna 2015).

F) NATO

Také v roce 2016 rostl v rámci NATO i na úrovni členských států význam civilní připravenosti (**civil preparedness**) a národní odolnosti (**national resilience**) jako nezbytných předpokladů pro plnohodnotné plnění jednoho ze základních úkolů NATO – kolektivní obrany. Pokračovalo se také v plnění úkolů vyplývajících z Politické směrnice CNP NATO na léta 2014 – 2017.

V rámci NATO se odbor CNP a strategií podílí na práci **Výboru pro civilní nouzové plánování** (CEPC) a práci v rámci **plánovací Skupiny pro civilní ochranu** (CPG). Plenární jednání CEPC i CPG se uskutečnila v roce 2016 tradičně dvakrát – na jaře a na podzim. ČR je také členem Ad-hoc pracovní skupiny CEPC pro raketovou obranu, která nadále zůstává jednou z priorit NATO.

Výbor CEPC i jeho plánovací skupina CPG pokračovaly v práci nad úkoly plynoucími z aliančního summitu ve Walesu, především s ohledem na otázky týkající se zvýšení národní odolnosti a civilní připravenosti. V únoru 2016 ministři obran zemí NATO schválili „Zprávu o stavu civilní připravenosti“. Z ní vyplynul **pro CEPC navazující úkol**, a to zpracovat nezávaznou „**Metodiku na zvýšení odolnosti**“ (dále jen Metodika), jejíž část (přehled výchozích hodnotících kritérií) byl výborem CEPC v červnu 2016 finalizován a následně předložen na summitu NATO konaném 8. – 9. července 2016 ve Varšavě. Oblast CNP se poprvé explicitně objevila v závěrečném tzv. Komuniké ze summitu. Vedle toho byla také navíc přijata **deklarace potvrzující společný závazek pokračovat ve zvyšování alianční odolnosti a dalším vylepšování civilní připravenosti proti širokému spektru hrozeb, včetně těch hybridní povahy.**

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Ve dnech 3. a 4. března 2016 proběhlo v Bruselu **plenární jednání CPG** a 27. a 28. dubna 2016 **plenární zasedání výboru CEPC**. Hlavními tématy těchto jednání byla implementace „Zprávy o civilní připravenosti“ a diskuse scénáře případné aktivace článku 5 (kolektivní obrana).

Ve druhé polovině roku pak probíhala práce na dopracování hodnotících kritérií v jednotlivých oblastech určených Metodikou a doplnění příkladů dobré praxe (**best practices**). Ve dnech 21. – 22. září 2016 proběhl ve Varšavě **seminář zaměřený na první z požadavků** určených výše zmíněnou Metodikou, a to **požadavek na zachování kontinuity veřejné správy a základních funkcí státu**. Cílem semináře byla detailnější diskuse výchozích hodnotících kritérií a příkladů dobré praxe v oblasti zachování kontinuity veřejné správy a základních funkcí státu.

Ke sladění práce zástupců ČR v plánovacích skupinách proběhla dne 10. října 2016 na MV-GŘ HZS ČR mimořádná **koordinační schůzka zástupců resortů v plánovacích skupinách CEPC** společně se zástupcem z Úřadu vlády ČR. Tato schůzka měla za úkol jednak seznámit kolegy z plánovacích skupin se závěry ze summitu ve Varšavě, a jednak prodiskutovat detaily ohledně naplňování sedmi základních požadavků Metodiky na národní úrovni.

Pravidelné podzimní **plenární jednání CPG** se uskutečnilo ve dnech 20. – 21. října 2016 v Bruselu. Podzimní **plenární jednání výboru CEPC** se konalo 14. – 15. prosince 2016 v centrále NATO v Bruselu a generální ředitelé mající v členských státech na starosti oblast civilního nouzového plánování zde zhodnotili práci zástupců členských států v CEPC a plánovacích skupinách a informovali přítomné o vývoji problematiky zvyšování odolnosti v rámci svých národních kompetencí.

Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí (EADRCC) koordinovalo během roku 2016 mezinárodní **humanitární pomoc v Albánii při sněhové kalamitě a následných povodních v Iráku, Srbsku a v Turecku při zvládání náporu syrských uprchlíků**.

Mezi pravidelné činnosti EADRCC patří také pořádání praktických cvičení záchranářů. Ve dnech 30. října – 3. listopadu 2016 se v Černé Hoře v okolí hlavního města Podgorica

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

konalo **mezinárodní cvičení záchranářů „CRNA GORA 2016“**. Hlavním tématem cvičení byly povodně velkého rozsahu, vyhledávací a záchranné práce (SAR), zásah na CBRN a zásah na nevybuchlou munici, to vše se zaměřením na ochranu obyvatelstva a ochranu kritické infrastruktury. Příprav i samotného cvičení se účastnil také jeden příslušník HZS ČR.

Koordinované prosazování civilních bezpečnostních zájmů ČR v oblasti CNP NATO je zajišťováno prostřednictvím pravidelných koordinačních schůzek organizovaných v prostorách MV-GŘ HZS ČR za účasti odborných pracovníků ústředních správních úřadů zastupujících ČR v plánovacích výborech a skupinách CNP NATO. Koordinační schůzky byly v roce 2016 uspořádány ve dnech 19. dubna a 6. prosince.

Na podzim roku 2016 byla v oblasti CNP NATO zahájena **spolupráce se spolkem Jagello 2000**. Ta cílí na rozvoj informovanosti bezpečnostní komunity, odborné veřejnosti i studentstva o aktivitách MV-GŘ HZS ČR v oblasti CNP NATO.

1.4 Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč (IOO LB)

1.4.1 Udělení významného ocenění

IOO LB se stal **vítězem Národní ceny kvality České republiky pro rok 2016** v jednom z nejprestižnějších programů, a to **Excelence veřejného sektoru**. Národní cena kvality České republiky je nejvyšším oceněním kvality v České republice a představuje nejpropracovanější a nejsofistikovanější systém externího hodnocení organizací podnikatelského i veřejného sektoru. Program Excellence je založený na komplexním hodnocení fungování a zlepšování celé organizace. Slavnostní předávání se uskutečnilo dne 22. listopadu 2016 na Pražském hradě, kde ocenění převzali zástupci IOO LB z rukou předsedy vlády České republiky Mgr. Bohuslava Sobotky a náměstka ministra vnitra RNDr. Josefa Postráneckého, MPA. Slavnostní akt předávání se uskutečnil za přítomnosti prezidenta České republiky, předsedy Senátu Parlamentu České republiky, předsedy vlády České republiky a ministra průmyslu a obchodu, kteří převzali nad touto akcí záštitu.

IOO LB obdržel ocenění:

- Národní – Národní cena kvality České republiky, Vítěz programu Excellence veřejného sektoru, titul Úspěšná organizace.
- Mezinárodní – EFQM, titul **Recognised for Excellence 3 star**.

1.4.2 Vzdělávací činnost

A) Mezinárodní kurzy

- 18. – 22. 4. 2016 proběhl **Speciální kurz havarijní připravenosti pro příslušníky záchranných složek Paraguaye**. Místo konání Asunción, Paraguay, za účasti příslušníků paraguayských hasičů, policie, armády a zdravotnické záchranné služby. Akce byla pořádána pod záštitou Organizace pro zákaz chemických zbraní (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons – dále jen OPCW).
- 18. – 25. 5. 2016 byl uskutečněn kurz **Výcvik ochrany proti chemickým zbraním pro instruktory** v Lázních Bohdaneč, Česká republika, za účasti zástupců těchto zemí: Barbados, Bhútán, Brazílie, Kolumbie, Pobřeží slonoviny, Indie, Indonésie, Malajsie, Pákistán, Filipíny, Korejská republika, Trinidad a Tobago, Uganda, Uruguay. Akce byla pořádána pod záštitou OPCW a Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- 14. – 18. 11. 2016 byl v Jinja, Uganda, uspořádán **Praktický výcvik ochrany proti chemickým zbraním pro záchranáře ze zemí Východoafrického společenství** za účasti záchranářů ze států Východoafrického společenství ze států Burundi, Keňa, Rwanda, Tanzanie, Uganda. Akce byla pořádána pod záštitou OPCW a Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

B) Kvalifikační, specializační a zdokonalovací kurzy a další vzdělávací aktivity

Druhy kurzů realizované v roce 2016:

- Specializační kurz – Kontrolní činnost.
- Specializační kurz – Stavební prevence.
- Radiační ochrana Z (získání specializace).
- Radiační ochrana P (prodloužení specializace).
- Detekce, monitorování a odběr vzorků nebezpečných chemických látek.
- Obsluha programového balíku SEOD HZS Z (systém elektronické osobní dozimetrie – získání specializace).
- Obsluha programového balíku SEOD HZS P (systém elektronické osobní dozimetrie – prodloužení specializace).
- Kurz pro pracovníky chemických laboratoří HZS krajů – chemická část.
- Kurz pro pracovníky chemických laboratoří HZS krajů – radiační část.
- Cvičení krizového štábu.
- Kurz krizového řízení pro TRIVIS – Střední škola veřejnoprávní a Vyšší odborná škola prevence kriminality a krizového řízení Praha s.r.o.
- Kurzy vyrozumění a varování.
- Periodické přezkoušení obsluh zadávacích terminálů Jednotného systému varování a vyrozumění.

Další edukační akce:

- Instrukčně metodická zaměstnání, semináře a ostatní akce.
- Odborný seminář pro vysoké školy vzdělávající odborníky v oblasti bezpečnosti.

Pracovníci IOO LB se dále podíleli na vzdělávací činnosti ve výcvikovém středisku Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence ve Vyškově

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a Academy for Crisis Management, Emergency Planning and Civil Protection v Bad Neuenahr-Ahrweiler (Německo).

Tabulka č. 2: Celkový přehled vzdělávací činnosti

Typ akce	Počet	
	akcí	účastníků
Mezinárodní kurzy	3	72
Kvalifikační, specializační, zdokonalovací a další kurzy dle Sbírky interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR a nabídky kurzů IOO LB	58	614
Instrukčně metodická zaměstnání, semináře a ostatní vzdělávací akce	121	1189
Vzdělávací a informační akce	9	24
Celkem	191	1899

C) Konference, semináře a workshopy pořádané nebo spolupořádané IOO LB

- Seminář **Kreativní přístupy v manažerské práci**. Lázně Bohdaneč: IOO LB, 25. – 26. 4. 2016.
- Mezinárodní konference **Události roku 2016 versus ochrana obyvatelstva**. Lázně Bohdaneč: IOO LB, ve spolupráci se Sdružením požárního a bezpečnostního inženýrství FBI VŠB – TU Ostrava, 14. – 15. 12. 2016.

D) Výzkumné projekty – hlavní řešitel IOO LB

Výzkumný projekt Bezpečnost občanů – krizové řízení

V roce 2016 byly řešeny tyto dílčí úkoly:

Rozvoj nástrojů služby osobní dozimetrie HZS ČR

- Byly **certifikovány dvě metodiky**: Metodika stanovení opravných koeficientů efektivní dávky pro službu osobní dozimetrie HZS (CERO 9/2016) a Metodika radiačního monitorování zasahujících osob (CERO 8/2016). Na základě těchto metodik byly v SW SEOD HZS ČR centrálně změněny parametry pro převod veličiny osobní dávkový ekvivalent $H_p(10)$ a osobní efektivní dávka a byla provedena novelizace metodického listu N4 nebezpečí – ionizující záření a L9 dekontaminace radioaktivních látek.
- **Vývoj a testování modulu MSKP pro ROR 2 a ES SONIK** (ELSVO-MOST s.r.o., Most), akustická měření moderních technologií firmy Telegrafia a.s., Košice (ve spolupráci s firmou Telegrafia a.s. Košice, Slovenská republika).

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Výzkumný projekt Cílený aplikovaný výzkum nových technologií, metod a postupů ke zvýšení úrovně schopností HZS ČR (CAV HZS)

V roce 2016 byly řešeny tyto dílčí úkoly:

Zvyšování úrovně chemického průzkumu, laboratorní kontroly a ostatních opatření HZS ČR při nekontrolovaných únicích nebezpečných chemických látek

- Hlavním obsahem **výzkumu, týkajícího se dekontaminačních látek a směsí**, byl vývoj metodik testování jejich účinnosti: stanovení dekontaminační účinnosti v laboratorním měřítku, stanovení dekontaminační účinnosti v poloprovozním měřítku, stanovení degradační účinnosti kapalných dekontaminačních směsí a stanovení degradační účinnosti pevných dekontaminačních látek. Všechny 4 postupy jsou zpracovány pro dekontaminaci typových bojových chemických látek. Metodiky byly předloženy k posouzení a získaly certifikát MV–GŘ HZS ČR.
- **Výzkum analýzy hasebních vod** se zabýval hořlavými kapalinami ze skupiny kyslíkatých organických rozpouštědel, které dosud nejsou v HZS ČR při zjišťování akceleračních hoření ve vzorcích z požářiště analyzovány. Výsledkem studia je výzkumná zpráva a metodika analýzy hasebních vod a interpretace jejích výsledků při identifikaci kyslíkatých organických rozpouštědel jako potenciálních akceleračních hoření.
- Další etapa **výzkumu se zabývala rizikem sekundární kontaminace ovzduší sarinem desorbujícím z oděvů osob**, které předtím pobývaly v kontaminovaném prostoru. Ke zhodnocení míry tohoto rizika byly realizovány laboratorní experimenty sorpce amylacetátu jako imitantu sarinu na různé textilní materiály a jeho následné desorpce.
- Dále byly realizovány **reálné zkoušky desorpce amylacetátu z oděvu zkušební figuríny**. Zkoušky v reálných podmínkách v otevřeném i uzavřeném prostoru rezultovaly ve zhodnocení míry rizika sekundární kontaminace ovzduší desorpcí kontaminantu z oděvu.
- **Zahájení vývoje metodik speciálních analytů** bylo v první fázi zaměřeno na možnosti identifikace ropných látek ve vodě, která představuje značně frekventovaný úkol v podmínkách chemických laboratoří HZS krajů. Byly ověřeny a vyhodnoceny metody s využitím prostředků a přístrojů, které jsou u chemických laboratoří HZS krajů k dispozici.

Prostředky individuální a kolektivní ochrany

- Byla zpracována **aktuální literární rešerše** Nové ochranné prostředky individuální ochrany ve světě (splněno řešení etapy E-1).

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

- V rámci řešení etapy E-7 byl na základě patentové rešerše a analýzy existujících přístrojů v Clean-air vytvořen **virtuální návrh konstrukce plicní automatiky**. Pomocí 3D tiskových technologií byl vytvořen funkční vzorek pro účely testování. Funkčnost je ověřována na umělých plicích, dále krátkodobým nošením a různými simulovanými styly dýchání. V současné době byla provedena celá řada testů, a to zejména na vliv jednotlivých kombinací vnitřních ovládacích komponent.
- V rámci řešení etapy E-8 bylo zahájeno **testování malých ochranných filtrů** na vybrané testovací látky dle ČSN EN 14 387.
- Byly vybrány hlavní funkční části FVJ, jako jsou **topná tělesa** s jištěním proti přehřátí, **klimatizační jednotka**, **ventilátor** a podobně. Tyto komponenty byly samostatně **testovány**, aby se ověřila jejich funkčnost, výkonnost a částečně spolehlivost. Na základě všech těchto testů byla navržena a vyrobena sada funkčních boxů, které byly integrovány do společného šasi v logické a funkční hierarchii. Došlo k zapojení všech těchto komponentů do jednoho ovládacího panelu, kde se dají jednotlivé části samostatně spouštět. Tímto bylo započato testování součinnosti dílčích zařízení.
- Doplněním dalších komponent potřebných pro měření a zkoušení byla **upravena testovací komora**. Toto doplnění bylo završeno zkouškou těsnosti a komora byla osazena testovacím zařízením pro testování nového kompaktního filtru „SIGMA“, který bude hlavním filtrem v budoucí jednotce.

Rozvoj metod radiačního průzkumu a laboratorní kontroly

- Výzkum byl zaměřen na **vytvoření jednoznačného metodického postupu** odběru a následné zpracování vzorku pro následnou **analýzu radionuklidů**. Součástí výzkumu bylo testování a srovnání různých odběrových nástrojů s cílem vybrat nejvhodnější nástroj pro odběr reprodukovatelných vzorků kontaminovaných zemin. Provedený výzkum byl popsán ve výzkumné zprávě „Odběr vzorků zemin pro radiologická měření chemickými laboratořemi HZS ČR“. Získané poznatky a data lze použít jako podklady pro přípravu nové metodiky „Odběr vzorků zemin pro stanovení obsahu RaL“.

Výzkumný projekt Dekontaminace sil a prostředků při podezření na výskyt rizikových a vysoce rizikových biologických agens – DEKOV RAT (vi20172020095)

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Ve druhé polovině roku 2016 byl zahájen výzkumný projekt "Dekontaminace sil a prostředků při podezření na výskyt rizikových a vysoce rizikových biologických agens - DEKOVRA".

Tento projekt si klade za cíl:

- důkladné **prověření stávajících dekontaminačních postupů** v simulovaných terénních podmínkách,
- **prověření reálných dekontaminačních účinků** schválených činidel,
- **nalezení vhodných alternativ** a definování vhodných vyhodnocovacích postupů pro zavádění nových činidel do praxe a do výcviku.

Účastníci projektu: IOO LB – hlavní řešitel, dále Vojenský zdravotní ústav Praha (Odbor biologické ochrany Těchonín) a Zdravotní ústav se sídlem v Ústí nad Labem.

1.4.3 Specializovaná činnost

A) Metodické řízení školicích středisek HZS krajů

V roce 2016 IOO LB pokračoval v metodickém řízení školicích středisek HZS krajů v souladu s Pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 6/2001 ze dne 26. 1. 2001. Hlavními formami metodického řízení byly:

- specializační kurzy pracovníků chemických laboratoří školicích středisek HZS krajů – chemická část,
- mezilaboratorní zkoušení způsobilosti,
- individuální konzultace k Příručce jakosti a přípravě chemické laboratoře na akreditaci.

B) Výjezdová skupina mobilní chemické laboratoře

Výjezdová skupina mobilní chemické laboratoře zabezpečovala úkoly v souladu s Pokynem generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 6/2001 ze dne 26. 1. 2001 k zabezpečení chemického a radiačního průzkumu, dozimetrické a laboratorní kontroly pro potřeby zásahů jednotek požární ochrany a záchranných prací v rámci integrovaného záchranného systému v krajích Pardubickém a Královéhradeckém.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Tabulka č. 3: Statistické údaje o činnosti výjezdové skupiny mobilní chemické laboratoře na chemickém a radiačním úseku

Druh činnosti	Počet akcí
Výjezdy k mimořádným událostem	20
Odběry kontaminovaných vzorků	9
Chemický a radiační průzkum v terénu	11
Monitorování ovzduší dálkovým detektorem SIGIS	2
Monitorování radiační situace systémem Mob-DOSE	11
Zpracování odborných vyjádření podle § 52 odst. 2 vyhlášky č. 246/2001 Sb.	36
Převzetí, převoz a likvidace nebezpečných chemických látek	9
Osobní konzultační a poradenská činnost v místě mimořádné události	11
Telefonická a e-mailová konzultační a poradenská činnost	42
Kalibrace čidel	128
Celkem	279

Tabulka č. 4: Požadavky jednotek HZS Pardubického a Královéhradeckého kraje, MV-GŘ HZS ČR, Policie ČR a orgánů státní správy a samosprávy byly dále plněny ve stacionární chemické laboratoři.

Typ zkoušky	Počet expertiz	Počet vzorků
Chemický rozbor vody	68	71
Identifikace akceleračních hoření při vzniku požáru	37	83
Identifikace neznámé látky	23	78
Analýza bojových chemických látek	5	5
Stanovení ropných látek	3	3
Ostatní analýzy	2	2
Celkem	138	242

C) Odborná činnost radiologické laboratoře

V souvislosti s přijetím nového atomového zákona č. 263/2016 Sb. a následných vyhlášek Státního úřadu pro jadernou bezpečnost, zejména Vyhlášky o radiační ochraně a zabezpečení radionuklidového zdroje č. 422/2016 Sb., byly navrženy změny do řádu chemické služby a novely metodického listu bojového řádu N4 Nebezpečí ionizujícího záření

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

a L9 Dekontaminace radioaktivních látek. Tyto dokumenty byly pokyny generálního ředitele HZS ČR vydány jako závazné dokumenty pro činnost jednotek požární ochrany.

D) Výjezdová skupina zjišťování příčin vzniku požárů

Působnost výjezdové skupiny zjišťování příčin vzniku požárů IOO je v podstatě od roku 2014 stanovena pro celé území České republiky (předtím to byly dva kraje) a je zaměřena zejména na provádění expertizní činnosti v oblasti identifikace akceleračních látek odebraných na místě požáru a provádění fyzikálně technického zkoumání odebraných vzorků.

Tabulka č. 5: Činnosti výjezdové skupiny ZPVP

Druh činnosti	Počet akcí
Celkem mimořádných událostí	44
Výjezdy k mimořádným událostem	29
Odběry vzorků	27
Protokoly o zkoumání vzorku	27
Zpracování odborných vyjádření	42
Konzultační a poradenská činnost	3
Celkem akcí	172

E) Mobilní biologická laboratoř

Mobilní biologická laboratoř byla v roce 2016 plánovaně nasazena v rámci posílení výjezdové skupiny mobilní chemické laboratoře IOO LB a mobilní chemické laboratoře Středočeského kraje, které zabezpečovaly **úkoly protichemického průzkumu při návštěvě čínského prezidenta v ČR ve dnech 28. – 29. 3. 2016**. Úkolem biologického průzkumu byl monitoring vzdušného aerosolu v prostorech Pražského hradu a v jeho bezprostředním okolí a případná detekce a identifikace odebraných vzorků na přítomnost prioritních biologických agens a toxinů.

Technika výjezdové skupiny mobilní chemické laboratoře IOO LB byla na vyžádání **prezentována na IMZ pyrotechnické služby Policie ČR dne 1. 3. 2016** v zařízení MV hotel Solenice. Demonstrace vozidla TACHP a přívěsu s bezpečnostní přetlakovou komorou byla doprovázena přednáškami v oblasti schopností IOO LB v CBRN detekci a identifikaci.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

F) Činnost Certifikační komise

Certifikační komise MV-GŘ HZS ČR (dále jen Certifikační komise) posuzuje odborný obsah metodik, novost postupů a možnosti jejich aplikace v rámci činnosti HZS ČR. Výsledkem procesu certifikačního řízení je doporučení Certifikační komise věcně příslušnému náměstkovi generálního ředitele HZS ČR k vydání „**Osvědčení o certifikaci metodiky**“ nebo zdůvodněný návrh na přerušení nebo zamítnutí žádosti o certifikaci metodiky. Předsedou Certifikační komise je ředitel IOO.

Souhrnně bylo za rok 2016 projednáno celkem 16 metodik, z toho:

- 10 metodik získalo osvědčení,
- 6 metodik nezískalo osvědčení.

Certifikační komise jednala ve dnech 7. 4. a 16. 6. a dále za využití metody per rollam.

G) Informační činnost

Na úseku edičním bylo v souladu se zpracovaným a schváleným vydavatelským záměrem pokračováno v úsilí o zvýšení úrovně vědeckého recenzovaného **časopisu The Science for Population Protection**. Časopis je zařazen v mezinárodně uznávané databázi The European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences (ERIH PLUS) a v Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR. Redakce časopisu se zaměřuje především na zajištění vysokého standardu publikovaných příspěvků. Ve dvou číslech ročníku 2016 bylo publikováno celkem 25 vědeckých a odborných příspěvků a informací. V rámci pravidelně vydávaných produktů dokumentačně-rešeršní oblasti bylo zpracováno **81 anotací ze zahraničního odborného tisku** (Dokumentační zpravodaj). Na úseku knihovních služeb probíhala rutinní činnost, spočívající ve zpracování přírůstků knihovních jednotek, výpůjčkové činnosti a nákupu publikací dle požadavků uživatelů. Ke konci roku došlo ke zrušení studovny a následně k přesunu knihovních jednotek ze studovny do knihovny a do archivu.

H) Preventivně výchovná činnost

Pro podporu problematiky preventivně výchovné činnosti v rámci HZS ČR bylo od června 2016 zahájeno **vydávání televizního magazínu „Hasiči“**. Za uplynulý rok bylo odvysíláno celkem 6 dílů. Dále byly vyrobeny 3 krátké (15vteřinové) videoklipy s tématy „**Hořící olej v kuchyni**“, „**Používání reflexních prvků**“ a „**Hlásiče kouře**“. Videoklipy jsou určeny pro vysílání v rámci BUS TV a v rámci Školního informačního portálu (ŠIK). Služby BUS

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

TV v současnosti využívají především přepravci ve statutárních městech a jejich okolí. Prostřednictvím portálu ŠIK je pak možné oslovit cca 20 % populace ve věku 6 –18 let (cca 218 000 diváků). Tyto klipy z distribuce IOO LB budou k dispozici všem HZS krajů a jsou plně využitelné pro spolupráci s BUS TV a portálem ŠIK jako prostředky preventivně výchovné činnosti v území kraje.

1. Sekce prevence a civilní nouzové připravenosti

Obsah

1.1	Odbor prevence	5
1.1.1	Oddělení stavebně technické prevence	5
1.1.2	Oddělení kontrolní činnost	6
1.1.3	Oddělení zjišťování příčin vzniku požárů (ZPP)	8
1.1.4	Odbor prevence	9
1.2	Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení	13
1.2.1.	Oddělení krizového řízení	13
1.2.2	Oddělení ochrany obyvatelstva	16
1.2.3	Oddělení instruktáží a školení	19
1.3	Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií	25
1.3.1	Oddělení civilní nouzové připravenosti	25
1.3.2	Oddělení strategií	30
1.4	Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč	36
1.4.1	Udělení významného ocenění	36
1.4.2	Vzdělávací činnost	36
1.4.3	Specializovaná činnost	41